

OPERATIIVINEN SOPIMUS 2018 / SEURANTA 13.2.2019

Toimiala: Svistystoimiala

Palvelualue: Lukiokoulutus

Sopimuksen tarkoitus:

Tällä operatiivisella sopimuksella toimialajohtaja ja palvelualuejohtaja sopivat kasvatus- ja opetuslautakunnan ja kaupunginhallituksen välisen strategisen sopimuksen asettamien tavoitteiden mukaisesta palvelutoiminnan laajuudesta ja resursseista sekä toimista palvelutuo-tannon kehittämiseksi. Turun iltalukio tarjoaa aikuislukiokoulutusta ja 31.7.2018 asti myös aikuisten perusopetusta. Lisäksi iltalukio tarjoaa vankilaopetusta Saramäen vankilalle.

1 Lähtökohdat

1.1 Kuvaus toiminnasta

Lukiokoulutuksen tehtävänä on tuottaa korkeatasoista koulutusta, mikä antaa kaikille opiskelijoille tasa-arvoisen mahdollisuuden jatko-opintoihin. Lukiossa otetaan säädösten mukaisesti huomioon opiskelijan opiskeluun liittyvät yksilölliset tarpeet. Opetuksessa käytetään uusimpia pedagogisia menetelmiä ja lukiokoulutus on laadullisesti valtakunnallista huippua. Turun Työväenopisto siirtyy vuoden 2018 osaksi lukiokoulutuksen palvelualueetta. Turun suomenkielisessä työväenopistossa toteutetaan vapaan sivistystyön koulutusta, jonka tavoitteena on tukea opiskelijoiden aktiivista kansalaisuutta, itsensä kehittämistä ja yhteisöllisyyttä. Työväenopiston rahoitusmuodot ovat: valtionosuus, valtionavustus ja opiskelijoiden omarahoitusosuudet.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät

Palvelujen tarvetta kuvaavat tunnusluvut	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Maahanmuuttajaopiskelijoiden määrä		179	155	174	186	191			
Iltalukiossa						44			

Lisätään tähän taulukko: *Palvelualueetta koskevat tunnusluvut, jotka kuvaavat palvelujen tarvetta (muutosta) 2018 ja mahdollisesti eteenpäin (väestön muutokset yms., esimerkkitieto on strategisesta sopimuksesta)*

1.3 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Uusia oppimismenetelmiä kehitetään ja kokeillaan ja mm. tiimioppimisen kokeiluja jatketaan. Lukiokoulutus on valtakunnallisesti kehittämässä lukiokoulutusta ja erityisesti yhteistyössä Espoon, Jyväskylän, Oulun ja Tampereen kaupunkien kanssa. Erityinen painopiste on opettajakunnan digitaalisten taitojen kehittäminen.

2 Taloudelliset tavoitteet

2.1 Määrärahat

1.000 €	TOT 2016	TOT 2017	TA 2018	TOTEUTUMA 31.6.2108	TOTEUTUMA 31.12.2018
Tulot	626	688	1.228	790	1.408
Menot	22.478	22.035	24.917	12.619	24.730
Netto	-21.852	-21.347	-23.689	-11.830	-23.322
Muutos-%		-2,3	9,7 *)		9,3 *)

*) sisältää suomenkielisen työväenopiston siirtymisen aikuiskoulutukselta

3 Resurssien käyttö

3.1 Työvoiman käyttö

	TOT 2016	TOT 2017	TA 2018	TOTEUTUMA 31.6.2108	TOTEUTUMA 31.12.2018
Htv	226	231	251	251,9	260
Palkat ja palkkiot	12.083.635	12.042.775	12.960.349	6.777.922	13.464.856
Sijaistus %	48,9	53	53	53,5	53,7 %
Sairauspoissaolo%	2,0	1,2	1,5	1,1	1,3 %

3.2 Tilojen ja alueiden käyttö

	TOT 2016	TOT 2017	TA 2018	TOTEUTUMA 31.12.2018
Tilat yhteensä (m ²)	24.766	21.304	28.421	28.421
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	24.766	21.304	28.421	28.421
Muut tilat (m)				
Alueet yhteensä (ha)				
Sisäinen vuokra yhteensä (€)	4 135 905	3.773.103	5.162.308	4.916.087
Lisätietoja: Neliömäärän lisäys sisältää Työväenopiston siirron lukiokoulutukselle.				

4 Toiminnalliset tavoitteet

4.1 Operatiiviset tavoitteet

Strategisesta sopimuksesta johdetut

Strategisen sopimuksen tavoite (viite)	Strateginen linjaus	Palvelualueen tavoite	TA 2018 mittari	TOTEUTUMA 31.6.2108	TOTEUTUMA 31.12.2108	Mittarin seuranta- väli	Vastuu- yksikkö
Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla	2.2.1.	Rehtoreille laaditaan osaamisen kehittämisohjelma	Ohjelma on laadittu	Rehtorit osallistuneet koulutukseen suunnitelman mukaisesti	Suunnitelma on toteutunut syksyn kuluessa ja sitä jatketaan v. 2019	Kerran vuodessa. joulukuu	Palvelualueen jory
Uusien digitaalisten toimintaympäristöjen omaksuminen	2.2.2.	Lukio tarjoaa erilaisia opiskelumuu- toja ja opetuksessa käytetään erilaisia opetusmenetelmiä.	Digitaalisten kurssien määrä	Lähes kaikilla kurseilla käytetään digitaalisia menetelmiä. Lukumääräpohjaista mittaria muutettava jatkossa.	Suurin osa lukiokoulutuksen eri oppiaineiden kurseista on digitaalisessa muodossa tai sitä ollaan siirtämässä	kerran vuodessa ½ vuotta	Palvelualueen jory

		Tsuto AAVA-hanke; digitaalinen pedagogiikka	digitalisoitu kurssitarjonta				Rehtori
Nuorisotyöttömyyden vähentäminen ja pitkäaikaistyöttömien aktivointi	2.2.7 3.1.4	Työväenopisto - nuorten tavoittaminen opiskelijoiksi - työttömien tavoittaminen opiskelijoiksi	alle 30-v. opiskelijoita 1200 työtön koulutuksen alussa 1200	500	1200	½ vuotta	Rehtori
				600	1300	½ vuotta	Rehtori
Yksinäisyyden vähentäminen (sisältää mm. maahanmuuttajuuden ja aktiivisen kansalaisuuden)	2.1.3 2.2.1 3.2.3	Työväenopisto - maahanmuuttajien kotoutumista tukevat koulutukset - eläkeläisten aktiivisuutta tukevat koulutukset - erityistä tukea tarvitsevien koulutukset - opiskelijoiden osallisuuden lisääminen	vieraskielisten määrä 1050 eläkeläisten määrä 2600 tukea kohdistettu 850 tuntia ja opiskelijamäärä 220	-vieraskielisten määrä 474 -1642 eläkeläisiä 5000 149 Aktiivista tiedustelua tarpeista	- 879 - 3720 10 000 320	½ vuotta	Rehtori
Lisätietoja:							

4.2 Projektit

Hanke	Projekti	Nykyinen vaihe	Tuotostavoite	Alku	Loppu	Strategiakytkös
	Erityisesti lukiossa	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	<p>Projektin tavoitteena on lisätä lukiolaisten opiskeluhyvinvointia, edistää jaksamista sekä ehkäistä koulu-uupumista.</p> <p>Projekti toteutetaan valtakunnallisena verkostona, johon kuuluvat Turun kaupungin sivistystoimialan (hallinnoiva organisaatio) lisäksi The English School (Helsinki), Espoon kaupungin sivistystoimi, Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia sekä Kuopion kaupungin kasvun ja oppimisen palvelualue.</p> <p>Projektin toimenpiteet ovat seuraavat:</p> <p>1. Tuen tarpeen havaitsemisen ja tukitoimien kehittäminen Hankkeessa luodaan toimintamalli erityisopettajan ja koulujen konsultaation tehostamiseksi. Yhteistyön konkreettisia toimia ovat mm. keskeytyneiden tai hylättyjen kurssien loppuun saattamiseen kehitettävä pajatoiminta. Alisuoriutuvilla opiskelijoilla tai opiskelijoilla, jotka ovat jaksamisen rajaamisen vaikeuden vuoksi vaarassa uupua ongelmien syynä on usein väärän, haitallisen opiskelustrategian valinta. Etenkin itsetunnoltaan heikot opiskelijat voivat langeta omaa minää puolustavaan strategiaan, jossa suojataan omaa itsetuntoa esimerkiksi luovuttamalla vaikeiden tehtävien edessä. Näiden tueksi hankkeessa</p> <ul style="list-style-type: none"> - kartoitetaan, mitä keinoja tai työkaluja opiskelijoiden opiskelustrategioiden tunnistamiseen on olemassa - kehitetään näiden pohjalta oma, haitallisten opiskelustrategioiden varhaiseen tunnistamiseen keskittyvä työkalu - kehitetään yksilöllisiä ja tiimimuotoisia tukitoimia vastaamaan opiskelijoiden tarpeisiin ja auttamaan näitä uudistamaan opiskelustrategioitaan mm. vertaistuen keinoin <p>2.</p> <p>Työkokonaisuudessa rakennetaan vuosikellon tyyppinen toimintamalli lukioden erityisopetukseen ja oppimisen tukeen. Toimintamalli tuottaa valmiudet toteuttaa uuden lukiolain mukaista oppimisen tukea opetushenkilöstön ja tukipalveluiden (kuraattorit ja psykologit) yhteistyönä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - tiedonsiirron tehostaminen järjestämällä erityisopettajalle mahdollisuus konsultaatiokäynteihin peruskouluissa siinä vaiheessa, kun lukioihin valitut opiskelijat ovat selvillä - lukioissa olemassa olevien varhaisten poissaoloihin puuttumisen mallien tehostaminen sekä toimintamallin laatiminen siihen, miten poissaolojen syiden selvittyä siirrytään tuen suunnitteluun ja 	18.5.2018	31.7.2020	2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeskeisiä palveluprosesseja

			<p>järjestämiseen yhteistyössä oppimisen tuen henkilöstön ja opetushenkilöstön kanssa</p> <p>- suunnitelman laatiminen keskeytyneiden kurssien loppuun saatamiseen tai hylättyjen kurssien suorittamiseen esimerkiksi paja-toimintaa ja opiskelijoiden vertaistukea hyödyntämällä; koska keskeytysten ja hylättyjen suoritusten syyt vaihtelevat, toimenpiteisiin kuuluu myös näiden selvittäminen tukitoimien oikean kohdistamisen varmistamiseksi.</p>			
	Ytimessä ydin- taidot	V5 Projektin päättäminen (Toteutusvaihe)	<p>Hankkeen tuloksena Turun lukio-opetuksessa opiskelevien nuorten elämässään tarvitsemat ydintaidot karttuvat ja kehittyvät lukion oppimäärän tiedollisten ja muiden taidollisten tavoitteiden rinnalla. Opiskelijat ovat valmiita kohtaamaan jatko-opinnot ja työelämän vaatimukset. Opettajien ammatillinen osaaminen on lisääntynyt ja mm. digitaaliset välineet ovat luonteva osa lukio-opetusta ja niiden potentiaali on valjastettu tehokkaasti oppimisen hyväksi.</p>	30.6.2016	30.6.2018	2.2.8 Tulevaisuuden osaamispääoma turvataan järjestämällä jatkossakin korkeatasoista yleissivistävää koulutusta terveellisissä tiloissa
Sito/Nuorisotakuu	LukioTEKO - Lukion työelämäyhteistyön kehittäminen	V5 Projektin päättäminen (Toteutusvaihe)	<p>Hankkeen tavoitteena on edistää lukioiden työelämäyhteistyötä ja edistää lukio-opintonsa päättäneiden siirtymistä työelämään ja jatko-opintoihin. Hankkeessa luotujen käytäntöjen, toimintamallien, verkostojen sekä opetus- ja ohjaushenkilökunnan ja opiskelijoiden paremman työelämäntuntemuksen avulla opiskelijat saavuttavat parempia oppimistuloksia ja valmistuvat nopeammin opintojen tavoitteen ollessa aiempaa selkeämpi. Samalla lukion jälkeinen siirtymä jatko-opintoihin ja työelämään sekä yrittäjyyteen tapahtuu nykyistä sujuvammin ja nopeammin. Tätä tukee myös hankkeessa kehitettävä Platform-malli, joka tarjoaa opiskelijoille ennen näkemättömiä mahdollisuuksia suorittaa jo lukioaikana yliopisto- ja ammattikorkeakouluopintoja ja yhdistää näihin joustavasti yritysten ja ammatillisen koulutuksen tarjoamat erilaiset mahdollisuudet.</p> <p>Hankkeesta hyötyvät myös ne opiskelijat, joilta lukioon tullessa puuttuu selkeä urasuunnitelma. Suomen Lukiolaisten Liiton tekemän Lukio 2.0 -tutkimuksen mukaan nämä opiskelijat ovat useimmiten opinnoissaan arvosanoilla mitattuna keskimääräistä heikommin menestyviä, ja juuri he tyypillisesti toivovat lukio-opinnoilta tiiviimpää työelämäyhteistyötä.</p> <p>Tämä ryhmä on myös keskimääräistä suuremmassa vaarassa joko keskeyttää lukio-opinnot kokonaan, pitkittää valmistumistaan tarpeettomasti tai jäädä vaille ylioppilastutkinnon jälkeistä tutkintoa. Kummassakin tapauksessa työmarkkinoilta syrjäytymisen riski kasvaa merkittävästi; noin joka toinen lukion keskeyttänyt nuori jää kokonaan vaille toisen asteen tutkintoa, ja pelkän ylioppilastutkinnon varaan jääneiden nuorten työllisyysaste on sekin olennaisesti ylioppilastutkinnon jälkeisen tutkinnon suorittaneita heikompi.</p>	1.2.2016	31.7.2018	2.2.1 Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla

			Edellä mainituilla toimilla pystytään edistämään myös koulutuksessa aliedustettuihin ryhmiin (esimerkiksi maahanmuuttaja- ja maahanmuuttajataustaiset nuoret) kuuluvien osaamista ja työllistymismahdollisuuksia.			
Sito/Nuorisotakuu	OMPPU Ohjausta maahanmuuttajan perusopetukselle	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	<p>Hanke toteutetaan Turun, Tampereen, Helsingin, Espoon ja Oulun kaupunkien yhteistyönä. Hanketta hallinnoi Tampereen kaupunki Turun toimiessa hankkeessa osatoteuttajana. Rahoitusta haetaan OKM:n hallinnonalan valtakunnallisesta ESR- toimenpidekokonaisuudesta "Kotona Suomessa". Turun kaupungin sivistystoimialalta hankkeessa mukana ovat lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja aikuiskoulutuksen palvelualueet.</p> <p>Hankkeen tavoitteena on osallistua nuorten aikuisten maahanmuuttajien perusopetuksen joustavien toimintamallien ja opetusmenetelmien kehittämiseen yksilöllisten opintopolkujen toteuttamiseksi yhdessä muiden toteuttajaorganisaatioiden kanssa. Konkreettisenä tavoitteena on kehittää sekä Suomessa että ennen Suomeen tuloa hankitun yleissivistävän osaamisen kartoittamisen sekä tunnistamisen ja tunnustamisen menetelmiä ja joustavan opintopolun rakentamista oikeaan perusopetuksen vaiheeseen sekä seuraavaan koulutuspaikkaan.</p> <p>Tavoitteena on myös kehittää aikuisten perusopetuksen ohjauskäytäntöjä sekä maahanmuuttajaopiskelijoiden opettajien ja ohjaushenkilöstön osaamista vastaamaan entistä paremmin vieras-kielisten opiskelijoiden tarpeisiin. Kehittämistyössä hyödynnetään toteuttajaorganisaatioissa jo olemassa olevia toimintamalleja ja hyviä käytäntöjä.</p> <p>Turun kaupungille lisäarvoa tuottaa hankkeen aikana kehitettävät yhteiset valtakunnalliset toimintamallit nuorten aikuisten maahanmuuttajien osaamisen kartoittamiseen, tunnistamiseen ja tunnustamiseen sekä tehokkaan, yksilöllisen opintopolun rakentamiseen jatkoon. Lisäarvoa tuottaa myös muiden toteuttajaorganisaatioiden kehittämistyön tulosten laajamittainen hyödyntäminen hankkeen aikana.</p>	1.10.2016	31.7.2019	2.2.1 Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla
Sito/STEAM Turku	Lukion työelämäkumppanit	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	<p>Hankkeen tavoitteena on edistää lukioiden työelämäyhteistyötä ja lukio-opintonsa päättäneiden sujuvaa siirtymistä työelämään ja jatko-opintoihin. Tavoitteen saavuttamiseksi toteutetaan seuraavia toimenpiteitä:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kehitetään ja pilotoidaan lukioiden rehtoreiden ja opetushenkilöstön peer coaching -malleja työelämä- ja jatko-opintotutemuksen lisäämiseksi - kehitetään ja pilotoidaan uusia lukioiden ja työelämän (yksityinen, julkinen ja 3. sektori) yhteistyömalleja (esim. yritys lukion eri oppiaineiden oppimisympäristönä, yhteiset projektit ja oikeat asiakastyöt, tet-päivät, kesätyöt, luentosarjat) yhteistyömalleja 	1.10.2018	28.2.2021	2.2.7 Vuonna 2017 nuorisotakuu toteutuu laajan poikkiallisen yhteistyön tuloksena

			<ul style="list-style-type: none"> - kehitetään ja pilotoidaan uusia lukioiden ja korkeakoulujen välisiä yhteistyömalleja (esim. yhteiset oppimisympäristöt, tet-päivät, projektit ja kurssitoteutukset) - kehitetään ja pilotoidaan yhteistyössä Turun yliopiston kanssa uusia lukioiden luonnontieteen opiskelun oppimisympäristöjä hyödyntäen tekoälyn käytön tarjoamia mahdollisuuksia - kehitetään ja pilotoidaan uusia lukiolaisten jatko-opintoihin siirtymistä edistäviä malleja (ns. suoraväylät) yhteistyössä korkeakoulujen kanssa - kehitetään Turun lukiokoulutuksen työelämä- ja korkeakouluyhteistyön toimintamalli ja vuosikello toimenpiteineen 			
Sito/STEAM Turku	Tutoriaalinen oppimisympäristö lyhyen matematiikan opiskeluun	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	<p>Projektin tavoitteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rakentaa Turun yliopiston ja Oppimisanalytiikan keskuksen automaattiseen järjestelmään materiaali lyhyen matematiikan opiskelun tukemiseen ja mahdollisten pudokkaiden aikaiseen havaitsemiseen - poimia materiaalin avulla putoamisvaarassa olevat mahdollisimman aikaisessa vaiheessa - tehdään tukimateriaali putoamisvaarassa oleville opiskelijoille - ohjata potentiaalisia opiskelijoita pitkän matematiikan valintaan hyödynnetään Turun yliopiston Informaatioteknologian laitoksella kehitettyä ja uudessa Oppimisanalytiikan keskuksessa käytettävää ViLLE-oppimisjärjestelmää, ja sen pohjalta muodostettua sähköistä matematiikan opintopolkua 	28.6.2017	30.6.2019	2.2.8 Tulevaisuuden osaamisopimisympäristö turvataan järjestämällä jatkosakin korkeatasoista yleissivistävää koulutusta terveellisissä tiloissa
Sito/STEAM Turku	Työelämälehtori	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	<p>Työelämälehtori tuo tietoa niin perusopetuksen oppilaille kuin myös opetus- ja ohjaushenkilöstölle matematiikan ja luonnontieteiden mahdollisuuksista työelämässä sekä erityisesti eri tekniikan aloilla.</p> <p>Projektin tuloksena syntyy työelämälehden toimenkuva, lukion työelämäyhteydet kehittyvät, perusopetuksessa olevien lasten ja nuorten tietämys tekniikan uramahdollisuuksista kasvaa.</p>		31.7.2019	
Sito/Tieto- ja viestintäteknologian opetus- ja ohjauksen kehittäminen	24/7 Monitoimialue	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Projektin tavoitteena on kehittää valtakunnallinen tenttiakvaariomalli ja sen sisältö lukiokoulutukseen.	28.6.2017	31.12.2019	2.2.8 Tulevaisuuden osaamisopimisympäristö turvataan järjestämällä jatkosakin korkeatasoista yleissivistävää koulutusta terveellisissä tiloissa

Yhteensä €: 1 319 618 €

5 Henkilöstön hyvinvointi ja työelämän laatu

5.1 Kaupungin yhteiset tavoitteet

Henkilöstöohjelman painopistealue	Palvelualueen tavoite TA 2018	TOTEUTUNUT 31.12.2018
Turussa jokaisen tulee voida kokea, että työ lisää hyvinvointia.	1,5 %	
Aktiivinen osaamisen ennakointi	80 %	
Turku on vetovoimainen työnantaja	HTV-tavoite 251	
Lisätietoja:		

5.2 Toimialoittain/palvelualueittain seurattavat

Kunta 10- mittarit	TOT 2014	TOT 2016	TA 2018	TOTEUTUNUT 31.12.2018
Työnantajan suositteleminen (suosittelee %)	83,2	91,4	91,4	90,5
Päätöksenteon oikeudenmukaisuus	3,53	3,64	3,64	3,49
Kehityskeskustelujen käyminen (kyllä %)	68,1	60,7 ja 55,5	80 %	35,6
Työpaikan ilmapiiri	4,11	4,12	4,12	4,0
Lisätietoja:				

6 Tunnusluvut

6.1 Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2016	TOT 2017	TA 2018	TOTEUTUMA 31.6.2108	ENNUSTE 31.12.2108	TOT 31.12.20 18	Seu- ranta- väli
Opiskelijavirtauma								
Päivälukiot	K/T	3280	3280	3280	3166	3120	3095	6 kk
Ilталukion tutkintoon johtava koulutus		784		350	470	550	427	
Tsuto		14 900	14 714	15 000	7000	15 000	14 178	
Opetustunnit/Tsuto	V	18 555	21 025	18 850	10 997	18 500	22 797	3 kk
Päivälukiot kokonaiskustannus €/opiskelija	V	6142		6145	3089	6145	5977	12 kk
Päivälukiot opetukseen €/opiskelija	V	4041		4040	2054	4040	4100	12 kk
Ilталukio kokonaiskustannus €/opiskelija	V	3810		3810	2040	3810	3945	12 kk
Ilталukio opetukseen €/opiskelija	V	2742		2745	1599	2745	3074	12 kk

Tunnusluvun tyyppi: V= Volyyymi; L/V=Laatu/vaikuttavuus; S/P=Saataavuus/peittävyys; T/T=Tuottavuus/taloudellisuus